

Aigües de la primavera

Josep Carner

Aigües de la primavera
que degoten pels jardins,
posades damunt les branques
les gotes es tornen brins.
Al cor d'una trista fotja
tremolen els cels divins.
S'acuita la neu a fondre's
i baixa torrent endins;
la fressa de les escumes,
com mou el fullam dels pins!
Com sotgen, les flors novelles!
Com dringuen aquests matins!
Al riu de les aigües noves
diuen que hi ha tres molins:
"l'un molia or i plata,
l'altre perles i robins,
l'altre l'amor de les dames
que captiven els fadrins"

Darrer pleniluni de tardor

Josep Carner

D'afany i de plany en dejuni
encara vull fer-te cantada,
medalla reial, pleniluni
damunt la primera gelada.
Tot pur, sense esquer d'aventura,
cap núvol, cap ombra permesa:
només regalant de l'altura,
certesa, certesa, certesa.
El fred, radiant sagitari,
amb perles fereix l'herba clara!
de l'aigua del rec solitari
una urpa cendrosa s'empara.
I sembla que un viure comenci
sens petja ni veu traïdora,
amb sons naufragats en silenci
pel món de cristall que ens ignora.

Del mal que pas no puc guarir

J. Roiç de Corella

Del mal que pas no puc guarir
si no em mirau
ab los ulls tals que puga dir
que ja no us plau
que jo per vós haja morir.
Si muir per vós, llavors creureu
l'amor que us port,
e no es pot fer que no ploreu
la trista mort
d'aquell que ara no voleu.

Que el mal que pas no em pot jaquir
si no girau
los vostres ulls que em vullen dir
que ja no us plau
que jo per vós haja morir.

Comiat de l'ànima

Guerau de Liost (Jaume Bofill i Mates)

Si el vent de mort visita el clos
on l'ànima es complau com un ocell en l'herba,
i el ritme de la sang enerva
com doll que volatilitza el vent,
l'ànima serva,
com una flama divergent del cos talment.
Si el contacte li falla,
pren comiat amb una revifalla,
i amorosida, gairebé deslliure,
nimba la faç malalta,
amb englantines a la galta
i violes de bosc en el somriure.
I, esperançada, escruta,
amb ulls de Fe, la paorosa ruta.

Ànima, adéu. El foc estima de l'obrador perfet.
Àvida t'obriràs perquè l'àcida llima
exhumi el teu secret.

'Ço que podies ser en la terra
caldrà que siguis a la fi.
'Ço que la vida esguerra,
la mà del foc ho torna a confegir.
Grumoll encara tèrbol de sutzures,
brolla del foc, duríssim vas,
cristall de facetes pures,
mirall de la Trina Faç.

Del cos amic la polsina
esdevindrà foc follet,
fatuïtat de juguina,
esparrifança de fred,
fins que, al so de la trompeta
de la resurrecció,
la terra serà més neta
que un tinell d'emperador.

Per la Divina Paraula
et serà parat el cos.
Ell serà com una taula,
i tu com ptixer de flors.

Rata-pinyada

Pere Quart

Esparracada,
negra i nocturna
rata-pinyada.
Errant espurna
tost apagada
d'un braserar
on manta bruixa
rosteix la cuixa
d'un ermità.

Musclo

Pere Quart

Anà perdent la salut
de tant beure a doble queix.
Fou enterrat en taüt
al fons d'un arròs amb peix.

Elefant

Pere Quart

De la trompa grisa
canons acerats,
de les quatre potes
pilars de palau,
popular bandera
de l'orella gran,
de la pell gruixuda
galtes d'advocat,
dels ullals de vori
torres de pedant.

Canta l'assassí

Vicent Andrés Estellés

Voldria parlar de la Mort,
voldria, però no sé amb qui.
I a qui parlar de la Mort?

Trista sort.
Trista sort i mal camí.

Jo sóc aquell assassí
que matava per plorar.
Des que em vaig fer assassí
no tinc ganes de plorar.

Trista sort.
Trista sort i mal camí.

Voldria parlar de la Mort,
voldria, i no tinc amb qui.
Parlaré amb la meua Mort.

Trista sort.
Trista sort i mal camí.

Jo sóc aquell assassí
que matà a la seua Mort.
Mala sort.
Tingueu llàstima de mi.

Cançó de l'home parat al cantó,

Vicent Andrés Estellés

Parat en aquell cantó,
un cantó de la ciutat,
parat al cap del carrer.
Ell era un home parat.

No sabia d'on venia
i no tenia on anar,
i en arribar al cantó
en el cantó es va quedar.

Passaven – i els les mirava-
parelles d'enamorats
agafats de la cintura
agafats en un abraç.

Passaven infants i dones
que tornaven del mercat,
i l'home no s'hi movia
perquè era l'home parat

Llums que s'apaguen i encenen,
la fira de la ciutat,
i en el rostre d'aquell home
una amarga dignitat.

Si de vegades plorava
ningú no el veia plorar.
Ningú res no li advertia,
Ni veia l'home parat.

Es féu un arbre de pena
És feu un arbre d'espant,
Allí, al cantó del carrer,
Ple d'orgull i humiliat.

Algú va avisar l'alcalde,
i l'alcalde, un "concejal",
i el "concejal" els qui duien
la grua municipal.

Com qui lleva un monument
d'un carrer de la ciutat,
varen endur-se una nit
l'home, l'home parat.

Ma volentat ab la raó s'envolpa

Ausiàs March

Ma volentat ab la raó s'envolpa
e fan acord la qualitat seguint,
tals actes fent que al cos és defallint
en poc de temps una gran part de polpa.
Lo poc dormir magresa al cos m'acosta:
dobl'm l'enginy per contemplar amor.
Lo cos molt gras, trobant-se dormidor
no pot dar pas en aquesta aspra costa.

*La meva voluntat s'abraça a la raó i (totes dues)
es posen d'acord per seguir la qualitat (l'amor espiritual),
fent tals actes que en poc temps
al cos li falta ja una gran part de la seva carn.
El dormir poc fa aproximar la magresa al cos:
em duplica l'enginy per contemplar l'amor.
El cos massa gras, propens a adormir-se,
no pot fer ni un pas en aquesta aspra pujada (de l'amor).*

Cobles a la Verge partera

Text adaptat d'una nadala del segle XV

Qui vol visitar
la Verge partera
ab mi deu anar.

En la stablia
ha fet un litet
on néixer devia
Jesús son fillet,
en un loch estret
on lo bou jaïa.

No menge galines
ni brou destilat,
ni vest de melines
ni mantel brodat
per gran pobretat.

Pregam nos mostrets
vostre dolç fillet,
ab què us alegrets.
Ay del carinet
com és gallardet!

Ay, Verge Maria,
Vós que l'infantàs
dat-nos alegria
e'ns aconsolats.

Ay, Verge Maria,
al cel nos portats
per la dreta via.

Qui vol visitar
la Verge partera
ab mi deu anar.

El comte Arnau

Cançó del Damnat

Cançó popular

Tota sola feu la vetlla, muller lleial?
Tota sola feu la vetlla, viudeta igual?
No la faig jo tota sola, comte l'Arnau;
no la faig jo tota sola, valga'm Déu val.

Qui teniu per companyia, muller lleial?
Qui teniu per companyia, viudeta igual?
Déu i la Verge Maria, comte l'Arnau;
Déu i la Verge Maria, valga'm Déu val.

Per on heu entrat vós ara, comte l'Arnau?
Per on heu entrat vós ara, valga'm Déu val?
Per la finestra enreixada, muller lleial;
per la finestra enreixada, viudeta igual.

Ai, que me l'haureu cremada, comte l'Arnau
ai, que me l'haureu cremada, valga'm Déu val.
Ni tan sols us l'he tocada, muller lleial;
ni tan sols us l'he tocada, viudeta igual.

A punta de dematí

Joan Maragall

A punta de dematí
les monges del monestir,
que dies ha l'havien soterrada,
varen trobar la morta fora el sot,
que tomava la rosada.

Cançó del Damnat

Cançó popular

Les dotze hores són tocadés, comte l'Arnau;
les dotze hores són tocadés, valga'm Déu val.
Hi ha el cavall que m'espera, muller lleial;
hi ha el cavall que m'espera, viudeta igual.
El comte l'Arnau.

Flors vora el riu

Poema de l'emperador xinès lang-ti (Traducció lliure de Josep Carner)

Llis, immòbil en el vespre és el riu, cinta encantada.
Primavera bada totes ses colors en la marjada.
Una ona hi ha tot d'una
que s'emporta avall la lluna,
i ve lenta la marea amb sons noli d'estelada.

Clareja l'alba

Poema de Li-Po (Traducció lliure de Josep Carner)

Fredeja el camp. La pluja esclarissada
fina, i en doina, a tot arreu, colors
de primavera esclaten. Formiguegen
al blau estany els peixos saltadors.
De cantadores grives
la rama vera sota el pes s'acota.
Les flors del camp llur galta empolvorada
esquitxaren adés de rou novell.
Les herbes de muntanya
a un mateix alt, es vinclen pel cinyell.
Vora el riu de bambús, a l'alenada
de vent, el darrer floc
de núvol e destris a poc a poc.

Poema antic

Marià Manent

A quinze anys era soldat,
als vuitanta torno a casa.
Trobo un home al bell camí,
per ma llar li preguntava.
“Buida és la teva llar,
i la colguen brolla i arbres.”
He vist llebres pels forats
i faisans sota dels ràfecs.
Tot d’herbei al pati creix;
vora el pou malves salvatges.
De l’herbei me’n faré un plat,
i una sopa de les malves.
Ja m’he cuit sopa i herbei
i ningú no m’acompanya.
He mirat cap a llevant
i les llàgrimes em salten!

L’amada morta

Marià Manent

El so d’aquella seda mai més no s’oirà.
La pols ja s’amuntega damunt el marbre clar.

És freda i és callada la seva buida cambra.
A les portes s’apilen mil fulles color d’ambre.

Enyorant una dama tan dolça de mirar,
com em voleu aconhortar?

Ma fin est mon commencement

Guillaume de Machaut

Ma fin est mon commencement
Et mon commencement ma fin.
Et teneure vraie ment
Ma fin est mon commencement
Mes tiers chans trois fois seulement.
Se rétrograde et ein si fin
Ma fin est mon commencement
Et mon commencement ma fin.